

ကညီပိတ်မုက်ကရုဒီးကညီဆိုင်ထွဲတံမုက်တံမုက်ပုဂံဘျးစဲတံထုးထိုင်ရလီ

ဖဲဟိုင်ခိင်ဒီဘုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲအမုန်နဲ

တံဂုဂံမိဂု - “တုလုလုကိးကအိင်ဒီးတံဘုဂံတံဘုဂံတုလုလုတု”

လါယု၂၀သီ,၂၀၂၆နံ

တနံအံလါယု၂၀သီ,၂၀၂၆နံဒီအမုန်ဟိုင်ခိင်ဒီဘုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲအမုန်နဲအသီးကညီပိတ်မုက်ကရုဒီးကညီဆိုင်ထွဲတံမုက်တံမုက်ပုဂံဘျးစဲအဲဒီးဟံဖျါထိုင်ပတံစံးဘျးနီနီဆူကီကိုင်တဲပဒိင်လါအတံသုဂံဂုးဝါဒီးတံဟုဂံလီသးလါတံဆိုင်ထွဲပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲဖဲတဖုအယိလီ.လီဆိုင်တံပတုလုလုလိမုက်အဲသုဂံဖဲလစံဂံလါတံပလီအီဖဲလါအီကုဂံ၂၆သီ,၂၀၂၅နံလါအမုန်,တံဟုဂံတံခွဲးတံယံလါပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲဖဲတဖု ကဟးထိုင်လါဒဲကဝီချါ ဒီးယုဖဲယုမာသုဂံအဂုဂံနုဂံလီ.ပတုလုလုလိမုက်စုဂံကီးအတံဘိးဘုဂံရလီဖဲလါမု.၂၀၂၆နံလါကဟုဂံပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲဖဲတဖုလါတံဂီခိင်လါအတမုဂံကိုင်တဲထံဖဲကိဖဲဘုဂံနုဂံလီ.

တံဟုးတံဂဲဒ်အံကဲထိုင်တံခွဲးတံယံအရဒိုင်လါပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲဖဲတဖုအဂီဒ်သီးကမလဲထိုင်လဲထိုင်ဘုဂံအဲသုဂံတံအိင်မု.နုဂံဘုဂံအါထိုင်တံသဘျးဒီးကဟုဂံထိုင်တံမာသကိးလါပုဂံတဝါအပူနုဂံလီ.ပစံးပတြါဘုဂံကီကိုင်တဲပဒိင်ပပုဂံသုဂံတဖုခီဖျါအခါထိုင်အခိင်ခါအခိင်မုဂံတဖုအံလါတံဟုဂံအါထိုင်ပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲတံခွဲးတံယံဒီးသုးသုဂံလါကပီအဂီအယိနုဂံလီ.

ဘုဂံဆုဂံသနုကတံခွဲးတံယံအံဟဲစိနုဂံစုဂံကီးတံတံတံတဖုအါမးနုဂံလီ.ဒဲကဝီပူပုဂံကုပုဂံကညီတံတံစါမာစါတဖုစုဂံလီအဖီခိင်,ပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲအါမးအိင်ဒီးဒိုင်လါတံအိင်သးလါတံတဒီသဒါအီဘုဂံနုဂံလီ.ပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲလါမာတံလါတံချါတဖုဘုဂံကွါဆုဂံမိဒီးတံကိတံခဲအကလုဂံကလုဂံဒီးတံဘုဂံယိင်အါမးနုဂံလီ.လါတံနုဂံအယိလါဟိုင်ခိင်ဒီဘုဂံပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲအမုန်နဲအံပသဆုဂံထိုင်ကိုင်တဲပဒိင်,ဘိမုဂံစါဖိုင်ကရု.ပုဂံမာစါတံတဖု,ကမုဂံသဘျးကရုဒီးပုဂံလါမာတံလါဘုဂံကိဘုဂံခဲဂုဂံဝီလဲလါကကွါဆုဂံမိဒ်တံဘုဂံယိင်လါအဖီလံတဖုအံနုဂံလီ.

၁.တံကွါထံဆိကမိဂံကုပဒိင်ကိတံကရုတံဆုတံလါအဘုဂံတံမာအီဖဲလါယုလံ၅သီ,၂၀၂၆နံဒီးတံကုဂံဘုဂံကုဂံသုဂံကွါ(MOE) အတံနုဂံလီဖဲလါယနုအါရု၂၇သီ,၂၀၂၆နံဘုဂံပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲတံလဲအိင်ကွါအဂု

ပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲအါမးလါထိုင်ဂဲကိုင်တဲအကွါလါအအိင်ဘျးဒီးအဲကဝီတဖုနုဂံလီ.လါအဲသုဂံတံထုးထိုင်တံအိပညီဘုဂံပဒိင်တံဆုတံဖဲ၂၀၀၅နံအဖီခိင်ဘုဂံဆုဂံခဲအံပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲတဖုတံတဟုဂံအဲဒီးလါကထိုင်ကိုင်တဲကွါလါဘုဂံ. ပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲဖဲတဖုအဲဒီးမာလိကိုင်တဲကွါ ဒ်သီးကမာစါအဲသုဂံလါတံယုတံဖဲတံမာဒီးတံအိင်ဆိးယုဂံတပူယီလါကိုင်တဲပုဂံတဝါအပူနုဂံလီ.ပယုထိုင်လါကိုင်တဲပဒိင်ကကွါဆုဂံမိဂံကုဖဲလစံဂံတံဆိတဲလဲအံဒီးဟုဂံကဒါကုအဲသုဂံတံပုလါကလဲထိုင်ကိုင်တဲကွါတဖုလါအအိင်ဘျးဒီးပုဂံဘုဂံကိဘုဂံခဲဒဲကဝီတဖုဒ်အဲသုဂံတံယုထါတခါအသီးနုဂံလီ.

၂.ဟုတ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်ဆူပုၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်လီၤဆိ(ပုၤလၢအလီၤဒုလီၤတီၤ)

ဒ်ပုၤတၢ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အသိးပအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးကရူၢ်တနီၤနီၤလၢအကလိၣ်ဘၣ်ဒီးဝဲတၢ်ဒီးသဒါလီၤဆိဒီးတၢ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်အီၤတပယုၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ယုၣ်ပုၤသ့ၣ်ကုသးပုၤ.ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်က့ဘၣ်ကွဲၣ်တဖၣ်.ပုၤဆိးက့မံၤနီၤတဖၣ်.ပုၤအိၣ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါတဖၣ်.ဖိသ့ၣ်တဖၣ်.မိၢ်ဒါတဖၣ်ဒီးမိၢ်အိၣ်ဒီးဖိဆံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ကမၤဘၣ်တၢ်အံၤ ဘၣ်ဘျးဘၣ်ဖျိၣ်ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအါမးဘၣ်ဆၣ်ပုၤလီၤဒုလီၤတီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်ဆူမံၤညါကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်န့ၣ်အယိပယုၣ်ထီၣ်တၢ်လၢပုၤမၤစၢ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိလၢမၤတၢ်လၢပုၤကူပုၤကညီတၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီးသးအဂီၢ်တဖၣ်လၢကဟ့ၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်ဆူညါလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်,တၢ်ဆိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်အံၤဆူပုၤလၢအမၤစၢ်လီၤအကစၢ်သးတသ့ဘၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃.ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူအကျဲလၢပုၤလၢအဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢတသ့ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်ခဲအံၤတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢကဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢဘၣ်ဆၣ်ပုၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢဟးထီၣ်လၢတၢ်ချၢတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤပၣ်ယုၣ်ဒီးကွီသရၣ်,ကသံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိ,ပုၤတၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤနီၢ်တဂၤလၢအမ့ၢ်ပုၤအရ့ဒိၣ်လၢတၢ်ကၤယၢ်ပုၤတၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါန့ၢ်အန့ၢ်မိၢ်လၢအိၣ်ဒီးဖိဆံးအါမးကွၢ်ဆၢၣ်ခဲဒီးတၢ်တြီမၤတံၢ်တၢ်အီၤလၢကမၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢမိၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဟးမၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟ်တၢ်အဖိဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးသဒါဖိသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိးဒီးကဟဲဒိဘၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးဟၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်,ပုၤမၤစၢ်တၢ်တဖၣ်ဒီးပုၤကူပုၤကညီတၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီးသးကရၢတဖၣ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲလၢဟ့ၣ်ဟီၣ်မုၢ်ဒီးပုၤဒဲကဝီၤဖိအဂၤလၢအိၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤတဖၣ်လၢကမၤဘၣ်တၢ်လၢဟံၣ်မ့တမ့ၢ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤဒ်သိးကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟဲန့ၣ်လၢဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ်အံၤတဖၣ်ကမၤစၢ်ဘၣ်ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်လၢအိၣ်ဘၣ်တပူၤယိးဒီးတကတီၢ်ယိကမၤဆူၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤမ့ၢ်မၤဝဲၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢန့ၣ်လီၤ.

၄.မၤဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးသဒါလၢပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲလၢဟးထီၣ်မၤတၢ်လၢဒဲကဝီၤချၢတဖၣ်

ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိတနီၤဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလၢဒဲကဝီၤချၢဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်ဆၣ်ပုၤတဘျးဂၤလီၤဆိဒ်တၢ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတကပၤဒီးစးဖိကဟၣ်တၢ်မၤလၢဟ့ၣ်တၢ်မၤဘူးလဲဆံးစ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်ခဲဒီးတၢ်တၢ်တၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘျးလၢပုၤအဖိခိၣ်အိၣ်ဝဲ,တၢ်ကွၢ်တလီၤ,တၢ်ဆဲးကျိးပုၤလၢတကြးတဘၣ်ဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢဟဲဒိဘၣ်ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိလၢတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.ဒ်သိးပယဲၣ်လီၤဘျါလၢတၢ်ဂ့ၢ်ကိးအံၤကန့ၢ်အဂီၢ်တၢ်လိၣ်အိၣ်လၢတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤကွၢ်သမံသမိးတၢ်လၢအတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးတၢ်ဒီးသဒါအကျိၤအကျဲလၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးပဒိၣ်ဘၣ်ထွဲတဖၣ်,ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤဝဲၤကျိၤ,ကမျၢၢ်သဘျးကရၢ,ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲခၢၣ်စး,ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢဒီးပုၤကူပုၤကညီတၢ်ဒီးသ့ၣ်ဒီးသးကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်တၢ်သ့ၣ်အီၤကဘၣ်န့ၢ်ကဘၣ်သ့လၢတၢ်တၢ်ထီၣ်တၢ်ကဒုးကဒုၣ်,တၢ်သ့ၣ်တမံသးတမုၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဆုၢ်ခီအကျိၤအကျဲဒ်သိးကမၤလီၤတၢ်လၢပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤအါမၤသီအီၤလၢတၢ်ပူၤဖျးအပူၤ,ကယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤစၢ်ဒီးကဒီးန့ၢ်တၢ်ဒီးသဒါအဝဲသ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်ဖဲတၢ်မၤဟးဂီၤအီၤအခါန့ၣ်လီၤ.ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအံၤတလၢတပုၤဝဲဘၣ်ဒီးပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်တၢ်တဒိသဒါအီၤဘၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်အဘျးလၢအဝဲသ့ၣ်အဖိခိၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၅.မလဲလိာ်ထီၣ်လီၤကဝီတၢ်ဖဲတၢ်မတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအဘူးဒီးဒဲကဝီတဖၣ်

ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢအဲၣ်ဒီးမၤဘၣ်တၢ်လၢတၢ်ချၢလၢအဘူးဒီးအဲၣ်သ့ၣ်ဒဲကဝီတဖၣ်ဒိၣ်န့ၣ်ဒီးလၢအဲၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်ဟးမၤတၢ်လၢတၢ်လီၤလၢအယံၤမ့တမ့ၢ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢကူၣ်ပနံၣ်တဖၣ်ကဟဲကိးအီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စးထီၣ်မၤန့ၢ်ပှၤဒဲကဝီဖိခိၣ်ဂီၤ(လၢတမ့ၢ်ကွီၣ်တဲၣ်ထံဖိကိၢ်ဖိဘၣ်)အံၤ,ပနၢ်လၢပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတဖၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သဘူ,ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လၢကယုဖဲယုမၤတၢ်လၢအဘူးဒီးအပှၤတဝါဒီးလီၤကဝီမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤကမၤစၢၤအဲၣ်သ့ၣ်ဒီးသိးအဲၣ်သ့ၣ်ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤအနီၢ်ကစၢ်အသးဒီးတကတီၢ်ယီၤကအိၣ်ဘူးဘၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီၤဖိဒီးအပှၤတဝါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်လိာ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဆၢထၢၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒဲအခိၣ်,ဆိၣ်ထွဲအဟံၣ်ဖိယီၤဖိဒီးအိၣ်မူလၢတဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢပှၤနီၣ်တဂၤလၢအအိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤန့ၣ်လီၤ.ကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်တဖၣ်ခါထီၣ်တၢ်ခိၣ်ခါလၢအရူဒိၣ်ဒီးလီၤစံးပတြၢလၢဒုးလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.တကတီၢ်ယီၤပှၤလီၤဒုးလီၤတီၤတဖၣ်အိၣ်ဒီးဝဲလၢကလိာ်ဘၣ်ဒီးပှၤကူပှၤကညီတၢ်ဒိသ့ၣ်ဒီးသးတၢ်မၤစၢၤ,ပိာ်မုၢ်အါဂၤဒီးပှၤလၢဘၣ်ကွၢ်ထွဲတၢ်တဖၣ်ကလိာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢအတၢ်ဟဲန့ၣ်ကအိၣ်ဖဲလၢအဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဘၣ်တပူၤယီၤဒီးအဟံၣ်ဖိယီၤဖိဖဲဒဲကဝီအပူၤန့ၣ်လီၤ.လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအမုၢ်နံၤအံၤပဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်ဒီးယုထီၣ်လၢကွီၣ်တဲၣ်ပဒိၣ်ပပှၤတဖၣ်,ဘိမုၢ်စၢၤဖိၣ်ကရၢလၢပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအဂီၢ်,ပှၤမၤစၢၤတၢ်တဖၣ်,ကမျၢၢ်သဘူ,ကရၢတဖၣ်ဒီးလီၤကဝီဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢတဖၣ်လၢကမၤသကိးတၢ်လၢကယဲၣ်လီၤဘျါလီၤတၢ်တၢ်တဖၣ်အံၤဒီးမၤစၢၤဘၣ်ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲအတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၤအံၤဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိအမုၢ်နံၤတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၤမုၢ်ဝဲ “တုၤလၢပှၤကိးဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ပူၤဖျဲးတစု” အံၤဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပှၤလၢပမူပဒါတကတၢ်ဖဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤဘၣ်.ပကဘၣ်မၤသကိးတၢ်တပူၤယီၤတုၤလၢပမၤလီၤတၢ်လၢပှၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိကိးဂၤကအိၣ်မူဘၣ်လၢတၢ်ပူၤဖျဲးအပူၤ,အိၣ်ဒီးသူးသ့ၣ်လၢကပီၤဒီးတၢ်မုၢ်လၢခါဆူမဲၣ်ညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤလၢပှၤကိးဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်ပူၤဖျဲးတစုဒီးပတၢ်မၤဝံၤဝဲဖဲန့ၣ်လီၤ.